

βολήν; ποῖον δὲ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς; Ταῦτα φαίνονται ἄξια διηγήσεως, διότι ἡ διήγησις αὐτῶν θέλει διαλευκάνει τὸν τρόπον τοῦ πολιτεύεσθαι τοῦ δικτάτορος, μάλιστα δὲ θέλει καταδείξει ἡμῖν κάλιον τοὺς περὶ αὐτόν.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς

ΣΙΒΥΛΛΗΣ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Octave Feuillet.)

ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΡΟΣ.

(Συνέχ. Τῶν Φολλ. 330 καὶ 331.)

Ε΄.

ΜΙΣ ΟΝΕΪΑ.

Ὁ μαρκήσιος τῶν Φερίων, κρίνων ὅτι ἡ ἠθικὴ ἀνατροφή τῶν παιδίων πρέπει ν' ἀρχεταί ἀπ' αὐτῆς τῆς κοιτίδος, οὐδόλως ἐσπευσεν εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνατροφήν τῆς ἐγγόνης αὐτοῦ.

— Ἡ ψυχὴ, ἔλεγεν, ὁμοιάζει τῷ μυαλῷ τῶν νεαρῶν δένδρων, ὅστις ἔχει ἀνάγκην ὑποστηρίξεως καὶ διευθύνσεως ἅμα ὡς γεννηθῶσιν· ἀλλ' ὀφείλομεν, ὡς καὶ ἡ φύσις πράττει, νὰ ἀναμείνωμεν βαθμόν τινα δυνάμεως καὶ ὠριμάνσεως ὅπως δρέψωμεν ἀπ' αὐτῶν καρπούς. Ὅσω μᾶλλον ὁ μικρὸς οὗτος ἐγκέφαλος, προσετίθει θωπεύων τὴν ζανθὴν κεφαλὴν τῆς Σιβύλλης, ἐμφαίνειν εὐτυχεῖς καὶ ὀμαλὰς διαθέσεις, τόσω μᾶλλον ἀπαιτεῖ, ἐν ᾧ ἀνθεῖ, προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν.

Ἀλλ' ὅταν τέλος ἔκριναν εὐλογον νὰ μυήσῃ τὴν Σιβύλλαν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἀλφαδήτου, ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ μαρκησία περιέπεσαν εἰς ἀμφιβολίαν καὶ πικρίαν ἐπὶ τινὰ χρόνον, ὅστις παρὰ τῇ Κυρίᾳ Βωμενίλ ὑπῆρξε χρόνος ὑπερτάτης ἀγαλλιάσεως. Ὁ νοῦς ἐκεῖνος ὁ τοσοῦτον ταχύς καὶ ἀναπεπταμένος πρὸς τὴν φαντασιώδη κόσμον, τὸν μόνον ἐν ᾧ ἡσκήθη μέχρις ἐκείνης τῆς ὥρας, ἐφάνη δυστυχῶς ἀνικανώτατος πρὸς τὴν θετικὴν ἐπιστήμην τῆς ἀναγνώσεως. Οὔτε θωπεῖαι, οὔτε τιμωρίαι ἠδυνήθησαν νὰ κατανικήτῃ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ βρεμβώδους ἐκείνου πνεύματος πρὸς τὴν τακτικὴν μελέτην. Ἡ ταλαίπωρος μαρκησία κοπιᾶζουσα μάτην καὶ ἀποβαλοῦσα τὴν οὐράνιον αὐτῆς ὑπομονήν, ἐκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν ἐφημέριον τῶν Φερίων, ὡς σεβασμιώτερον. Ὁ δ' ἐφημέριος, εὐσυνειδήτος ἄνθρωπος καὶ εἰς ἄκρον σεβόμενος τοὺς Φερίους, ἐνησχολήθη εἰς τὸ ἔργον τοῦτο μεθ' ἱεροῦ ζήλου ἀλλ' οὐχὶ καὶ μετὰ πλείονος ἐπιτυχίας.

— Γίνομαι ἰσχνός, ἔλεγε.

Τοῦ χρόνου ὅμως προϊόντος, ἐμελλε νὰ ἴδῃ καὶ πολὺ χειρότερον.

— Ἡ ταλαίπωρος κόρη θὰ γείνη ἡλιθία, ἀπεκρίνετο ἡ Κυρία Βωμενίλ. Τὴν ἀπεζώωσαν. Τὸ προέβλεπα. . . Πέντε ἐτῶν ἡ Κλοτίλδη ἀνεγίνωσκε καὶ μάλιστα ἔλεγεν ἐκ στήθους μύθους!

— Μόνον θαῦμα, ὑπελάμβανεν ὁ ἐφημέριος, δύναται νὰ μᾶς ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὸν λαβύρινθον τοῦτον.

Τὸ θαῦμα ἐγένετο, οὐχὶ ἴσως ὅποιον ἐνόει αὐτὸ ὁ ἐφημέριος, ἀλλ' ὅποιον ἐπιτρέπεται πάντοτε νὰ ἐλπίζῃ τις ἀπὸ τῆς θείας καλοκαγαθίας. Τὰ θαύματα γίνονται ἐν ταῖς καρδίαις· ἐν αὐταῖς φαίνονται δυνατὰ καὶ συχνά. — Ἡ Σιβύλλα δὲν ἠγνόει ὅτι εἶναι ὀρφανὴ καὶ ἐγίνωσκε τὴν λυπηρὰν τῆς λέξεως ταύτης σημασίαν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ μαρκησία, φοβούμενοι μὴ περιορίσωσιν εἰς τοῦτο ὑπὲρ τὸ δέον τὴν ζωὴν αὐτῆς εὐκισθησίαν, ἠρνήθησαν πάντοτε τὰς διασαφήσεις, ἃς ἀπῆται ἐνίοτε ἡ σκληρὰ τοῦ παιδίου περιέργεια. Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ τῆς ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, τοῦτο μόνον ἐλέγετο αὐτῇ. Οἱ δὲ ὑποδεέστεροι ἔλαβον καὶ ἐξετέλεσαν πιστῶς τὴν ἐντολήν ν' ἀρκῶνται εἰς τὴν ἀπόκρισιν ταύτην. Ἰδίως μάλιστα ἀπηγόρευσαν αὐταῖς πάντα λόγον καὶ πᾶν σημεῖον δυνάμενα νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν τῆς Σιβύλλης ἐπὶ τῶν δύο λευκῶν τάφων τοῦ μικροῦ κοιμητηρίου. Καὶ ὅμως ἡ Σιβύλλα, καθ' ἐκάστην Κυριακὴν ἀκολουθοῦσα τοὺς γέροντας εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐνορίας, κατέλαθε τέλος εἰς τὸ ἦθος καὶ τὰ βλέμματα αὐτῶν διαβαινόντων παρὰ τοὺς δύο τούτους τάφους ἰδιαιτέραν τινὰ ἔκφρασιν· διότι ἡμέραν τινὰ, ἐξερχομένη τῆς ἐκκλησίας, ἐπορεύθη κατ' εὐθείαν πρὸς τὰ δύο μάρμαρα τὰ φέροντα ἐγκεκολαμμένα χρυσᾷ γράμματι, καὶ, στραφεῖσα πρὸς τὴν τροφὸν, ἥτις ἠκολούθει περίτρομος·

— Τί ἔχει γραμμένον ἐκεῖ; ἠρώτησε.

— Τίποτε, εἶπεν ἡ τροφός.

— ἔχει γράμματα, ὑπέλαθεν ἡ Σιβύλλα, συστέλλουσα τὰς ὀφρῦς· διάβασέ με τί λέγει.

— Εἶναι λατινικά, Κυρία.

Ἡ Σιβύλλα ὕψωσεν ἐλαφρῶς τοὺς ὤμους καὶ ἀπεχώρησε. Ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ ἀγαθὸς ἐφημέριος δὲν ἀνεγνώρισε πλέον τὴν μαθήτριάν του· ἔτριβε τὰς χεῖράς του καὶ ἀγαλλόμενος,

— Εἴςευρα, ἔλεγεν, ὅτι ἐπιμένων θὰ ἐνίκων.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἡ Σιβύλλα, ἐπὶ προφάσει μερίμνης περὶ τῆς υγείας τοῦ διδασκάλου τῆς πάσχοντος ὀλίγον ὑπ' ἀρθρίτιδος, ἐζήτησε νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὸ πρεσβυτέριον. Διερχομένη δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κοιμητήριον, ἐστάθη παρὰ τοὺς δύο τάφους, ἔμεινε πρὸς στιγμὴν σιωπηλὴ, ἀτενίζουσα τὰ χρυσᾷ γράμματα,

Ἐπειτα ἐγονυπέτησε καὶ ἔκλαυσε. Τὸ θαῦμα ἐγένετο ἡ Σιβύλλα ἀναγίνωσκει.

Ἄμα γενομένη κυρία τῆς στοιχειώδους ταύτης κλειδὸς τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, ἡ Σιβύλλα, ὡς συμβαίνει πολλάκις εἰς τὰ πνεύματα τοῦ εἶδους τοῦτου, μετεχειρίσθη αὐτὴν μετ' ἀνυπομόνου ζήλου, ἔχοντος εἰς τὸ ἐξῆς ἀνάγκην μετριάσεως καὶ ἀναχαιτίσεως μᾶλλον ἢ παροτρύνσεως. Ὁ ζήλος οὗτος τῆς μαθήσεως εἰς πᾶν πρᾶγμα φερόμενος καὶ εἰς πᾶν ἐγγίζων ἀδιακρίτως, ἔσχε δύο κύρια ἀποτελέσματα· πρῶτον ὅτι πολλάκις ἐνέβαλεν εἰς μεγίστην ἀμνηχανίαν τὸν ταπεινὸν διδάσκαλον τῆς Σιβύλλης, δεύτερον ὅτι ἠνάγκασε τὸν μαρκήσιον νὰ ἐπάρῃ τὰς κλειδὰς τῆς βιβλιοθήκης. Ἀλλ' ὁ γέρον μαρκήσιος, ὡς πολὺ φρόνιμος ἄνθρωπος, δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν κοινὴν ταύτην προφύλαξιν· ἄλλως, δὲν ἐπτοεῖτο ὑπὲρ τὸ δέον πρὸς τὸν ὀργασμὸν ἐκείνον, ἐν ᾧ μυστηριώδεις ὀνειροπολήσεις καὶ περιέργειαι θετικαὶ ἐφαίνοντο φύρδην μύρδην ἀνακυκλῶμεναι. Αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ ὑπηγόρευον ἀρκούντως τὴν πρὸς τὸ παιδίον συμπεριφορὰν· νὰ μὴ παραμελήσῃ τίποτε, νὰ μὴ καταπνίξῃ τίποτε, ἀλλὰ νὰ ἀποχωρίσῃ τὰ συγκεχυμένα στοιχεῖα, τὰ ἐν τῇ νέᾳ ἐκείνῃ κεφαλῇ κοχλάζοντα, νὰ κανονίσῃ τὰς ἐφέσεις αὐτῆς καὶ νὰ ὀργανώσῃ τὰς δυνάμεις, νὰ καταστήσῃ τέλος τὸ χάος ἐκεῖνο εὐφορον, τακτοποιῶν αὐτό. Ἀλλ' ὁ μαρκήσιος ἠσθάνθη ὅτι ἡ διοίκησις νουὸς τοσοῦτον ἐνεργοῦ ἀδύνατον ἦν νὰ μείνῃ ἐπὶ πλέον εἰς τὰς ἀσθενεῖς χεῖρας καὶ τὴν τετριμμένην παιδαγωγικὴν πείραν τοῦ ἀδῶδ' Ῥενώ· ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ καλέσῃ ἀνυπερθέτως διδασκάλισσαν μέλλουσαν νὰ ἐπιμεληθῇ τὴν κοσμικὴν ἀνατροφὴν τῆς ἐγγόνης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἡ πνευματικὴ ἔμενε φύσει ἐμπεπιστευμένη εἰς τὸν ἱσρέα. Ὁ δὲ μετρίοφρων ἀδῶδ' ὡμολόγησε τὸ πρόσφορον καὶ μάλιστα τὴν ἀνάγκην τοῦ συνδυασμοῦ τούτου.

— Τὸ παιδίον αὐτὸ, εἶπεν ἀπλῶς, δεικνύει εἶδος μικρᾶς καὶ παραδόξου πνευματικῆς δεινότητος, τῆς ὁποίας μ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκδιαλύσω τὴν τολύπην. Τοῦτο μόνον θὰ δοκιμάσω νὰ κατορθώσω, κύριε μαρκήσιε, νὰ τὸ διδάξω τὴν κατ' ἥχην, καὶ τοῦτο πάλιν, προσέθηκε στενάξας, Θεοῦ εὐδοκοῦντος.

Ὁ μαρκήσιος ἔκρινεν εὐλογον ὃ ἀναθέσθαι εἰς τὴν φροντίδα τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ κόμητος Βέρν, πάππου πρὸς μητρός τῆς Σιβύλλης, τὴν ἐκλογὴν τῆς διδασκάλου· διότι, κατοικῶν ἐν Περσιόις καὶ ἔχων πολυλὰς σχέσεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ, εὐκόλως ἤθελεν ἐκπληρώσει τὸ λεπτὸν τοῦτο ἔργον. Ἐγραψε λοιπὸν εἰς τὸν κόμητα σοβαρὰν καὶ συγκινητικὴν ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ, βεβαιῶν αὐτὸν ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν διαθέσεων τῆς ἐγγόνης του, παρεκάλει νὰ κινήσῃ πάντα λίθον ὅπως εὖρῃ παιδαγωγὸν ἀξίαν τῆς μαθητρίδος. Μετὰ ἕνα δὲ μῆνα ὁ Κύριος τῶν Φερίων, ὃν κατελάμβανεν ἀνη-

συρίξ διὰ τὴν σιωπὴν τοῦ κόμητος, ἔλαβε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν.

« Ἀγαπητέ μοι ἐξαδέλφε,

» Καταδύσας πολλάκις, ὡς ἀλιεὺς μαργαριτῶν, εἰς τὸν περσινὸν ὠκεανὸν, πιστεύω ὅτι εὗρον τὸν ζητούμενον θησαυρόν. Ἡ νέα δὲ ἔχει μορφήν παρὰ πολὺ θελκτικὴν. Δὲν ἔχει πτερὰ καὶ ὅμως, ὡς λέγεται, εἶναι ἄγγελος. Ἐγὼ ἐφανταζόμην ἄλλως τοὺς ἀγγέλους, ἀδιάφορον, σὲ τὴν στέλλω ἅμα μετὰ τῆς ἐπιστολῆς. Σταῖλε τὴν ἀμαξίαν σου εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου^{***}, κατὰ τὴν ἄριζιν τῆς νυκτερινῆς ἀμάξης (ἐλπίς!). Ἡ νέα αὕτη ἐτελειοποίησε πρὸ μικροῦ εὐτυχῶς τὴν ἀνατροφὴν νέας κόρης, ἰσχυρότατα διὰ τοῦτο ἀνταμειβεῖσα. Ὁ ὑπρέτης σου θὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ διὰ τοῦ ἐξῆς χαρακτηρισμοῦ. Μίς Ὀνέλ (Αὐγούστα Μαίρι), τριακοντούτις, διάπυρος ξανθὴ, ἱρλανδῆ, ἐξ ἀρχαιοτάτης καὶ εὐγενοῦς οἰκογένειας, λαλεῖ πάσας τὰς τε ζώσας καὶ τὰς νεκρὰς γλώσσας, πλέκει, ζωγραφεῖ, παίζει ἄρπαν καὶ ἱππεύει. Σωρὸς καὶ τὰ λοιπά.

» Βροχὴν ἀσπασμῶν εἰς τὴν Σιβύλλαν. Τὰ σεβασματὰ μου εἰς τοὺς πόδας τῆς μαρκησίας. »

Τοιαύτη ἐπιστολὴ εἰς περίστασιν, ἣν ὁ μαρκήσιος ἔκρινε σπουδαιοτάτην, ἐφάνη αὐτῷ ἀνυπόφορος σχεδὸν διὰ τὴν κορυφότητα, καὶ τοι δὲ συνειθισμένος εἰς τοὺς κοσμικοὺς καὶ ἑλαφροὺς τύπους, οἵτινες ἐκάλυπτον παρὰ τῷ κόμητι ἱκανὴν σοβαρότητα, περισκεψὶν καὶ εὐχαισθησίαν, ἐπορεύθη αὐτοπροσώπως καὶ ἀνήσυχος εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ^{***}, ὅπως δεχθῇ τὴν παιδαγωγὸν, ἥτις ἀνηγγέλλετο αὐτῷ εἰς γλώσσῃν τοσοῦτον ἀμφίβολον. Ἡ πρώτη ὄψις τῆς μίς Ὀνέλ καταβαινούσης ἀπὸ τῆς ἀμάξης τοῦ σιδηροδρόμου μετὰ τοῦ ὁδοιπορικοῦ τῆς σάκκου, πολλοῦ δέον διασκέδασε τοὺς φρόνους τοῦ μαρκησίου· ἀνεγνώρισεν εὐκόλως αὐτήν, ἃν καὶ ἐσκιάζετο ὑπὸ τοῦ λυκόφωτος. Ἡ μίς Αὐγούστα Μαίρι ἐπεβεβαίον εὐθὺς τὴν ταυτότητά της. Ἦτο ὑψηλὴ, ἰσχνή, γωνιώδης καὶ ἐδάδιζε μετὰ τάξεως καὶ τραχύτητος αὐτομάτου· ὡς ἐξ αὐτομάτου ἀπέφυγε τις τοὺς ἀγκῶνας αὐτῆς φαινομένους ὅτι ἐτρύπων τὸ ἔνδυμά της· ἐκατέρωθεν τοῦ προσώπου αὐτῆς, ἐφ' οὗ ἐξεῖχον πολὺ τὰ μῆλα τῶν παρειῶν, δύο μακροὶ βόστρυχοι πυρρῶδεις ἐκρέμαντο ὡς κλάδοι ἰτέας. Ἐκρινὸς δὲ πέτασος ἐκ ψιᾶθου μελνιοφαίου, ἀορίστως πως ἔχων τὸ σχῆμα ἀνεστραμμένου ἀγγείου ἀβουρτζῆς (saladier), ἐπέστεφεν ὡς θόλος τὴν ἄχαριν ἐκείνην ἀνατομικὴν κατασκευὴν. Ἡ καρδίκα τοῦ μαρκησίου ἐπνίγετο.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἐψιθύρισεν, ὁ Βέρν εἶναι πολὺ ἐνοχος!

Ἐν τούτοις πλησιάσας εἰς τὴν ταλαίπωρον μίς Ὀνέλ, εἶδε λάμπουσιν ἐν τῷ γλαυκῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς λάμψιν ὁμοίαν τῇ ἀπὸ τῶν ἀστρῶν καταπιπτούσῃ, τοσοῦτον καθάρν, τιμὴν καὶ τρυφεράν, ἐν ταύτῃ

δὲ καὶ τοσοῦτον μελαγχολικὴν, ὥστε συνεκινήθη αἴφνης καὶ σχεδὸν κατεκτῆθη. Ἡ δὲ μὲν Ὀνείλ, ἣν ἡ γυνὴ τῆς ἰδίας δυσμορφίας καθίστη δειλὴν, ἀπεκρίθη εἰς τὰς εὐγενεῖς τοῦ γέροντος μαρκησίου προσήσεις μετὰ τινος μὲν ἀδοξιοῦτος ἀλλὰ καλῶς, εὐπρεπῶς καὶ λακωνικῶς. Ἡ φωνὴ αὐτῆς εἶχε μουσικὴν γλυκύτητα καὶ ὁ μαρκήσιος ἤρχισε νὰ πιστεύῃ, ὡς ὁ Κύριος δὲ Βέρν, ὅτι δυνατόν νὰ ἦτο ἄγγελος, ἂν καὶ μηδὲν τῇ ἀληθείᾳ ἐφαίνοντο τὰ πτερὰ τῆς. Ἐκάθισεν αὐτὴν παρ' αὐτῷ ἐν τῇ ἀμάξῃ τραπέσῃ τὴν πρὸς τοὺς Φερίας ἄγουσαν, καὶ οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀνέβλεπε νὰ δώσῃ τὰς περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐμπιστευθενομένης εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς νέας κόρης πληροφορίας. Ἡ δὲ ἱρλανδὴ ἤκουσεν αὐτὸν εὐλαβῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς μέχρις οὗ ἐτελείωσε τὸν λόγον διὰ βραχείας συγκεφαλαιώσεως τῶν περὶ ἀνατροφῆς ἰδεῶν του.

— Κύριε, εἶπε τότε ἡ μὲν Ὀνείλ, ἐνόησα τὴν χαρακτῆρα τοῦ παιδίου καὶ εἰμ' εὐτυχῆς ὅτι ἔχει αὐτὸν τοιοῦτον. Αἱ ὑμέτεραι ἀρχαὶ εἶναι αὐταὶ ἀπαράλλακτοι αἱ εἰδικαί μου. Ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν φυσικῶν πλεονεκτημάτων νοῦς τινος εἶναι πάντοτε καθῆκον, οὐδέποτε δὲ κίνδυνος, ἂν ἐργασθῇ τις νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Θεὸς κυριεύει καὶ ἀγιάζει τὸ πᾶν.

Πρὸς τὰς λέξεις ταύτας ὁ μαρκήσιος ἀνέπνευσε μακρῶς. Ἐκίνησεν ἐπανειλημμένως τὴν κεφαλὴν μετ' εὐχαριστήσεως καὶ νέφους ἀρωματικῆς κόνεως ἐσκορπίσθη ἐν τῷ ὄχληματι.

— Ἀγαπητῆ μου μὲν Ὀνείλ, ὑπέλαβε, τολμῶ νὰ σε παρακαλέσω νὰ μὲ διηγηθῇς τὴν ἱστορίαν σου, ἐφ' ἧς ὁμολογῶ ὁ ἐξαδελφός μου Βέρν ἀτελέστατα μ' ἐπληροφόρησεν· ἀλλὰ μὴ ἐκλάβῃς ἀτόπως τὰ αἴτια τῆς ἀδιακρισίας μου, μὲν Ὀνείλ· μόνον καὶ μόνον ἐκ συμπληρώσεως πρὸς σὲ κινούμενος, ἐξ ἧς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνεπλήσθην, ἐξαίτουμαι τὴν χάριν ταύτην παρὰ τῆς καλοκαγαθίας σου.

Ἀδύνατον νὰ εἶπῃ τις ὅπως ἡ εὐνοϊκὴ εὐτραπέλεια τοῦ γέροντος μαρκησίου ἐφάνη εἰς τὴν διδασκαλὸν πρᾶγμα καινοφανὲς καὶ τερπνόν. Πτωχῇ, ἄσχημος μέγιστος γελοῖον, δὲν ἐχαϊδεύθη, ὡς εὐκόλως ἐννοεῖται, ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Περιβαλλομένης ἀπαύστως ὑπὸ παγετώδους ἀτμοσφαίρας συσπασμένης αὐτὴν, πάντοτε βαρείας, σπασμώδους καὶ νευρικῆς, ὡς ἀνθρώπου περιπατούσης ἐνώπιον βλεμματικῶν κακωτροχῶν καὶ εἰρωνικῶν, ἐπασχε δεινῶς ἡ μεγάλη καὶ δικαία αὐτῆς ὑπερηφάνεια. Πρῶτον τότε ἐπὶ ζωῆς ἡσθάνθη ἐαυτὴν ἐκτιμωμένην ὡς εἶδει ὁ ὠραῖος ἐκείνος γέρον ἐλάλει πρὸς αὐτὴν γλῶσσαν, ἣν μόνον ἐν τῷ οὐρανῷ προσεδόκα νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν ἐκλεκτῶν ἀδελφῶν, μόνον τὴν ἡθικὴν καλλοσύνην καὶ λαμπρότητα λατρευόντων. Ἐφελου-

μένη δ' ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἄφῃκε νὰ διολισθήσῃ ἀπὸ τῶν ἐλεφάρων δύο δάκρυα, ἃ τινὰ ἐσφόγγισε διὰ τῆς ἄκρας τοῦ μέλανος ἐκ μετὰ τῆς χειροκτίου τῆς, ἔπειτα διηγήθη ἐν συντόμῳ τὴν ἱστορίαν ἐαυτῆς, ἄλλως τε ἀπλουστάτην οὖσαν. Εἰς τοῦτο μόνον ἐνδιέτριψεν ὀλίγον, δηλονότι εἰς τὴν ἀρχαίαν καταγωγὴν τῆς οἰκογενείας τῆς· κατήγετο δὲ ἀπὸ τῶν παλαιῶν βασιλέων τῆς ἱρλανδίας, μηδὲν τῇ ἀληθείᾳ ἄλλο ὄντων, προσετίθει, ἡ ἀρχηγὼν συμμοριῶν (olan)· ἀλλὰ τέλος πρόγονός τις Φέργους ὁ Πυρρὸς, κατηριθμεῖτο αὐθεντικῶς μεταξὺ τῶν ἱρλανδῶν ἀρχηγῶν, ὧν ὁ ἡγεμὼν Ἰωάννης Πλυνταγενέτος (τὸ ὄνομα δ' αὐτοῦ μετὰ καταφρονητικῆς πικρίας προσέφερεν ἡ διδάσκαλος) ἀπρεπῶς ἤψατο τοῦ γενεῖου ἐν δημοσίᾳ τελετῇ. Ὁ πατὴρ τῆς μὲν Ὀνείλ εἶχε καταλίπει αὐτῇ ἱκανὴν περιουσίαν· ἀλλ' εἶχε δύο ἀδελφοὺς μὴ διευθύναντας αὐτὴν μετὰ τῆς δεούσης σωφροσύνης. Ἐκ τούτων δὲ ὁ μαρκήσιος ἐνόησεν ὅτι ἡ κληρονομία τῆς μὲν Ὀνείλ κατησώτευθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς. Τὸ λοιπὸν δὲ ἡρέσκετο τὰ μέγιστα εἰς τὸ ἔργον εἰς ὃ ἐπεδόθη ἐξ ἀνάγκης, καὶ εἶχεν ἐκτοτε πᾶσαν τὴν δυνατόν εὐτυχίαν, μέχρις οὗ ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὴν μαθήτριάν τῆς· ἀλλ' ἡ ἡμέρα ἐκείνη κατεσπάραξε τὴν καρδίαν τῆς. Προέτεινε νὰ μείνῃ παρὰ τῇ νεάνιδι ἐκείνῃ ἐπὶ ὅροις μισητοῖς μὲν ὀλίγον, ἀλλ' οὐς ἐνόμιζε παραδεκτοὺς (πιθανῶς ὡς θαλαμηπόλος, ἡ ταλαίπωρος κόρη!)· ἡ οἰκογένεια ὅμως ἠρνήθη διὰ λόγους εὐπρεπείας, ὧν καὶ αὐτὴ ἀναγνώριζεν ἄλλως τε τὴν ἰσχύν.

— Μὲν Λύγούστα, εἶπεν ὁ μαρκήσιος, συγχώρησέ μοι νὰ σε βεβαιώσω ὅτι δὲν ἔχεις ποτὲ νὰ φοβηθῇς παρ' ἐμοὶ τοιοῦτον σπαραγμόν. Ὅσον ζῶ, ἀγαπητῆ μὲν Ὀνείλ, θὰ ζήσῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου καὶ πρέπει νὰ ἀπατώμῃ πολὺ περὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς ἐγγόνης μου, ἂν δὲν σεθασθῇ μετ' ἐμὲ τὴν παραγγελίαν τὴν ὁποίαν θὰ τῇ ἀρήσω περὶ τούτου.

Ἡ δὲ μὲν Λύγούστα μόλις κατῴρθωσε νὰ ψιθυρίσῃ εὐχαριστίαν τινὰ ἀκατάληπτον· ἀλλ' ἔφερεν ἐκ νέου τὸ ἐκ μελαίνης μετὰ τῆς χειροκτίου ἐπὶ τῆς ὀστεώδους παρειᾶς τῆς.

Οὕτω δὲ, εὐτυχῶς συνεννοηθέντες ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ διδασκάλισσα, κατέβησαν ἀπὸ τῆς ἀμάξης εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐπαύσεως. Μετὰ τινος δὲ στιγμῆς, ἡ μαρκησία προετοιμασθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός τῆς, διὰ μικροῦ προλόγου κατὰ τῆς πρώτης ἐντυπώσεως, συνεπλήρου τὴν χαρὰν τῆς ἱρλανδῆς διὰ τῆς τρυφερᾶς εὐμενείας μετ' ἧς ἐδεξιώθη αὐτήν. Ἦτο νύξ. Εἰσέγαγον ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν τὴν παιδαγωγὴν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Σιδύλλης, κοιμωμένης μεταξὺ λευκῶν παραπετασμάτων καὶ ἐχούσης λιγυσμένην ὑπὸ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς τὴν χεῖρα καὶ κεκαλυμμένην ὑπὸ τῶν ἀπαλῶν βοστρύχων, μετὰ τῆς χάριτος ἧτις καὶ

καθ' ὕπνον ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐκείνῃ. Ἡ τροφὸς προσήγαγε λαμπτήρα καὶ ἡ μὲς Ὀνείλ παρετήρησεν ἐπὶ πολὺ ἄφωνος τὸ ἀκίνητον παιδίον, οὐ τινος καὶ αὐτὴ ἡ ἀναπνοὴ ἐφαίνετο παύσασα, ἐν ᾧ ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ μαρκησία ἐκλινον ὀπίσθεν πρὸς αὐτὸ, ἔχοντες ἐντετυπωμένον εἰς τὴν μορφήν μειδίαμα πλήρες ἐκστάσεως. Κινηθείσης δ' αἴφνης τῆς Σιδύλλης ἡ μὲς Ὀνείλ ἐπέθηκε τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χεῖλη, ὑπεχώρησεν ἀψόφως βήματά τινα, καὶ, δείξασα εἰς τοὺς προσεκτικοὺς γέροντας τὸ ὑγρὸν καὶ ἀκτινοβόλον βλέμμα της·

— Εἶναι ἀρχάγγελος, εἶπε μυστηριωδῶς, τὴν λατρεύω!

Ἐγκατασταθεῖσα εὐθὺς εἰς γειτνιάζοντα δωμάτια μετ' εὐρυχωρίας καὶ περιττότητος, εἰς ᾗ δὲν ἦτο συνειθισμένη, ἡ ἀπόγονος Φέργυος τοῦ Πυρρόυ, καὶ τοὶ κατὰκοποι ὑπὸ τῆς ὁδοιπορίας, ἔμειναν ἐξυπνὸς μέγα μέρος τῆς νυκτὸς, περιφέρουσα βλέμμα συγκινημένον ἐπὶ τῶν μεγάλων περὶ αὐτὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου κεντημάτων τῶν παριστάντων πρόσωπα· παρίσταντο δὲ μετὰ τὴν ἡλυσίων κήπων βουκοὶ φέροντες κοντάς ἀναξυρίδας καὶ ποιμενίδες φοροῦσαι καλάθους, φαινόμενοι εὐτυχεῖς, ἀλλὰ βεβαίως ὀλιγώτερον τῆς μὲς Ὀνείλ. Λυπηρὸν δὲ εἶναι νὰ σκεφθῶμεν ὅτι καθ' ἣν στιγμήν τὸ τίμιον τοῦτο πλάσμα ἐλάμβανε κατοχήν τοῦ παραδείσου ἐκείνου, ἡ πυρίνη ῥομφαία ἔτοιμος ν' ἀποδιώξῃ αὐτὴν ἐκείθεν, ἐκρέματο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς.

Τὴν ἐπιούσαν τὸ πρωί, ἡ κυρία τῶν Φερίων, μετὰ συνομιλίαν ἐνισχύσασαν τὰ ἐκ μόνων τῶν λόγων τοῦ μαρκησίου γεννηθέντα πρὸς τὴν διδασκάλισσαν αἰσθήματα αὐτῆς, προσήγαγε τὴν παιδαγωγὸν εἰς τὴν μαθήτριαν. Ἡ δὲ Σιδύλλα, διακρίνουσα παραδόξως παρὰ τὴν ἡλικίαν, τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν καλλοσύνην, παρετήρησε πρῶτον τὴν μὲς Ὀνείλ μετ' ἀνηυχίας καὶ ἀπεκρίθη ψυχρῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐτῆς ὥσπερ ἄνθρωπος κακὴν σχηματίσας γνώμην ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων καὶ ἐπέχων τὴν κρίσιν του. Ἡ δὲ μαρκησία ἀφῆκεν αὐτὰς μόνας διὰ νὰ σχετισθῶσιν εὐκολώτερον καὶ κατέβη εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου εὗρε τὸν μαρκήσιον διηγούμενον τὰ προτερήματα τῆς διδασκάλου εἰς τὸν ἀδελφὸν Ρενὼ καὶ τὴν κυρίαν Βωμενίλ, οὗς τὸ σοδάρὸν τῆς περιστάσεως εἰλκυσεν ἀμφοτέρους ἀπὸ πρώτης εἰς τὴν ἑπαυλιν.

— Λοιπὸν ἀγαπητὴ μου; εἶπεν ὁ μαρκήσιος.

— Λοιπὸν, φίλε μου, ἐξ ὧων δύναμαι νὰ κρίνω, εἶναι νοῦς ὑψηλὸς καρδίᾳ εὐαγγελικὴ.

— Βλέπετε, ὑπέλαβεν ὁ μαρκήσιος μεθ' ὕφους ἀγαλλιιάσεως ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς ξένους, βλέπετε, εἶναι ἀδάμας, καὶ θὰ ᾔηται, τὸ ὑπόσχομαι, ἀδάμας τῆς οἰκογενείας! Πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὁ Βερν ὑπὸ τὴν φαινομένην ἐλαφρότητα του κρύπτει

εὐστοχίαν καὶ ἀσφάλειαν κρίσεως οὐχὶ κοινὰς! Δὲν εἶναι ὠραία, βεβαίως· ἀλλὰ χαίρω δι' αὐτό· θὰ γίνῃ ἐν μάθημα περισσώτερον εἰς τὴν Σιδύλλαν· θὰ τῇ ἀποδείξωμεν, οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ τοῦ ζώντος τούτου παραδείγματος, πόσον τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα φαίνονται μικρὰς ἀξίας παρὰβλλόμενα πρὸς τὸν ἡθικὸν στολισμὸν, τὸν ἐν τῇ μὲς Ὀνείλ λάμποντα ὡς ἐν πλουσίῳ κοσμήματι, ἥτοι τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων, τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς, τὴν χάριν τοῦ πνεύματος . . .

— Τὰς γλυκεῖας ἀρετὰς τοῦ χαρακτῆρος, . . . εἶπεν ἡ ἀγαθὴ μαρκησία.

— Καὶ τὰς στερεὰς θρησκευτικὰς ἀρχάς, προσέθηκεν ὁ ἐφημέριος.

Μετὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην, ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνοίγη μετὰ πατάγου καὶ ἡ τροφὸς, ἣν ἐκάλουν ἐν τῇ ἐπαύλει Κυρὰ Ροδὴν, εἰσῆλθεν αἴφνης, τοσοῦτον παραδόξως τεταραγμένην ἔχουσα τὴν μορφήν, ὥστε ἡ ἀγγελία δυστυχήματός τινος ἐξήρχετο, οὕτως εἰπεῖν, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς.

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! παραμάννα, τί τρέχει; ἀνέκραξεν ἐγερθεὶς ὁ μαρκήσιος.

— Κύριε μαρκήσιε, εἶπεν ἡ Κυρὰ Ροδὴ, δυσκόλως δυνηθεῖσα ν' ἀναπνεύσῃ, δὲν εἶναι χριστιανή.

— Πῶς; ποία; ἡ μὲς Ὀνείλ; δὲν εἶναι χριστιανή; . . . Ἀδύνατον! Εἶσαι τρελλή, παρκαμάννα!

— Δὲν εἶναι χριστιανή! ὑπέλαβεν ἡ Κυρὰ Ροδὴ μετ' ἐμφάσεως· εἶναι βέβαιον, ὅφ' οὗ ἠρώτησε πρὸ μικροῦ τὸν Ἰωάννην ἂν ὑπῆρχεν ἱερεὺς διαμαρτυρούμενος εἰς τὰ περὶχωρα καὶ ἂν ἠδύνατο νὰ πηγαίνῃ εὐκολὰ εἰς τὸν ναὸν καθ' ἐκάστην Κυριακὴν.

— Διαμαρτυρομένη! εἶπεν ὁ μαρκήσιος, ἀναπίπτων ἀπηυδακῶς ἐπὶ τοῦ θρόνου του. Διαμαρτυρομένη! . . . Ἐπειτα μετὰ τινα παύσιν·

— Κυρὰ Ροδὴ, ὑπέλαβε μετ' ἑλλοιωμένης φωνῆς, καλὰ, πήγαινε!

Ἐπὶ τινα λεπτὰ ἐγένετο σιωπὴ πλήρης· ἡ μαρκησία ἀντήλλαξε πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς λυπηρὰ βλέμματα· ὁ δὲ ἐφημέριος καὶ ἡ Κυρία Βωμενίλ συνέπλεξαν ἕκαστος τὰς χεῖράς του καὶ ἀνύθουν ἐνίοτε αὐτὰς πρὸς τὴν ὀρυφὴν μεθ' ὕφους ἀπελπισίας, εἰλικρινοῦς μὲν παρὰ τῷ ἐφημερίῳ, ἀλλὰ παρὰ τῇ Κυρίᾳ προσπεποιημένου, διότι, ἔργω, ἡ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν γειτόνων αὐτῆς ἐκρηχθεῖσα βόμβρα ἐξόρσινε τὴν αἰέποτε ὑπὸ φόβου καταβιβρωσκομένην καρδίαν της διὰ βροχῆς ἁνθῶν καὶ δρόσου.

— Ὁμολογητέον, εἶπε τέλος ὁ μαρκήσιος ἐκπᾶσας τὸν θυμὸν, ὅτι ὁ Βερν εἶναι ἀσυγχώρητος! Ἰδοὺ ἡ πρισινὴ ἀδιαφορία καὶ ἐλαφρότης! . . . Πράγμα, κυριώτατον! οὔτε καὶ ἐρωτᾷ περὶ αὐτοῦ! . . . Ἦτο ἄξιός νὰ με στείλῃ ἴσως κάμμιαν ἐβραϊκὴν ἢ κάμμιαν μωαμεθανήν, . . . Θεέ μου! βέβαια! Τοιοῦτος εἶναι ὁ

Βέρν! Ἐγὼ δὲ πῶς ἡδυνάμην νὰ τὸ πληροφορηθῶ ; Πῶς νὰ φαντασθῶ τοιαύτην ἀμέλειαν ; Πῶς νὰ περάσῃ, κἄν πρὸς στιγμήν, τὴν κεφαλὴν μου ἰδέα τόσον ἄφρων, τόσον ἀνόητος ; . . . Ἄλλως τε ἦτο ἱρλανδὴ, καὶ ἐπίστευσα . . . διότι τῇ ἀληθείᾳ ἔπρεπε ἰδιαίτερον πεπρωμένον ! . . . Κάνεις βεβαίως ἐξ ὑμῶν δὲν ἄγνοεῖ ὅτι ἡ παραμάννα, ἀρνηθεῖσα εἰς τὴν μίς Ὀνέιλ τὸ ὄνομα χριστιανή, ὠμίλει ὡς ἀμαθὴς ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ. Ἡ μίς Ὀνέιλ δὲν εἶναι καθολικὴ, καὶ αὐτὸ φθάνει, ἀλλ' ὅμως οὐχ ἥττον εἶναι ἀξία ἀγάπης καὶ περιποιήσεως, . . . καὶ τῇ ἀληθείᾳ εὐρίσκομαι εἰς τρομερὰν ἀμνηχανίαν πρὸς αὐτήν . . . Τί νὰ κάμω ;

— Μὲ φαίνεται δύσκολον, κύριε μάρκησιε, ἐτόλμης νὰ εἴπῃ συνεσταλμένος ὁ ἐφημέριος, ν' ἀφῆτε πλησίον τῆς Κυρίας Σιδύλλης παιδαγωγὸν διαμαρτυρομένην, μάλιστα ἐν ᾧ τὸ παιδίον προετοιμάζεται διὰ τὴν πρώτην μετάληψιν.

— ὦ ! Θεέ μου καὶ Κύριε ! ἀνέκραξεν ἡ Κυρία Βωμενίλ μεθ' ὁρμῆς ἀγανακτήσεως, μετατραπείσης παρעוּת εἰς ἐνδομυχὸν ἰλαρότητα.

— Ἀδύνατον, ὑπέλαβεν ὁ μαρκήσιος, οὔτε κἄν τὸ ἐφαντάσθην πρὸς στιγμήν, κυρία, πιστεύσατέ με· ἀλλ' ἡ καρδίᾳ μου σπαρασσεται· ἐκτός ὅτι μετὰ πικρίας στερῶ τὴν ἐγγόνην μου τὴν ἐκ τῆς ἱκανότητος, λέγω μάλιστα, ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐκ τῶν ἀρετῶν αὐτῆς τῆς νέας ὠφέλειαν, φρίττω διὰ τὸ κακὸν τὸ ὅποσον θὰ προξενήσω εἰς καρδίαν τόσον εὐαίσθητον καὶ τρυφερὰν ὅσον μ' ἐφάνη ἡ τῆς μίς Ὀνέιλ. Ἐγὼ αὐτὸς διὰ τῆς ἄφρονος ὁμιλίας μου — διότι ἡ καρδίᾳ μου μὲ παρέσυρε — συνέτεινα εἰς τὸ νὰ καταστήσω τὴν διάψευσιν ταύτην τῶν ἐλπίδων σφοδρότεραν. Ναι, ἔδιδον τὸν ἕνα μου βραχίονα διὰ νὰ τὴν προφυλάξω καὶ νὰ προφυλαχθῶ καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἐξήγησιν καὶ τὸν χωρισμὸν, οἵτινες εἰς τὸ ἐξῆς φαίνονται ἀναπόφευκτοι.

— Βεβαίως εἶναι σκληρὸν, φίλε μου, εἶπεν ἡ μαρκησία· ἀλλ' ἂν ἀναγνωρίζῃς ὅτι εἶναι ἀναπόφευκτον. . .

— Ὅσω γρηγορώτερα τάσω καλλίτερα, ἀντέκοψε βραδύρως ἡ κυρία Βωμενίλ.

— Συγγνώμην, κυρία, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ μαρκήσιος· δὲν ἔχετε, πιστεύω, τὴν ἀξίωσιν νὰ διώξω ὡς κλέπτῃ τὴν νέαν αὐτὴν γυναῖκα, ὅσον διαμαρτυρομένη καὶ ἂν ᾔδει !

Καὶ ἐγένετο πάλιν νέα σιωπὴ, μεθ' ἣν ἡ μαρκησία ἐπανέλαβε μετὰ γλυκύτητος.

— Ἦθελαν νὰ εἴπω, φίλε μου, ὅτι ἂν τὸ ἐπιθυμῇς, ἀναλαμβάνω νὰ διερμηνεύσω τοὺς σκοπούς σου εἰς τὴν μίς Ὀνέιλ.

— Ὅχι ἀγαπητή μου, ὅχι. Θέλεις πάντοτε νὰ ἀναλαμβάνῃς σὺ τοὺς κόπους καὶ δὲν εἶναι δίκαιον. Ἡ μίς Ὀνέιλ εἰςέυρεις ἂν ᾔδει μόνη ;

— Ἡ Σιδύλλα εἶναι μὲ αὐτήν.

— Εἶπε νὰ καλέσουν τὸ παιδίον.

Ἐν τούτοις ἡ ταλαίπωρος μίς Ὀνέιλ, μείνας μόνη μετὰ τῆς Σιδύλλης, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς μαρκησίας, ἀνέγνωσεν εὐκόλως εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μαθητρίας τῆς ὅτι ἐνεποιεῖ εἰς αὐτὴν κακὴν ἐντύπωσιν. Ἀλλὰ δὲν ἐζήτησεν νὰ καταδικάσῃ τὴν ἀντιπάθειαν ταύτην διὰ θωπειῶν καὶ φιλοφρονημάτων ἀκαίρων. Οὔτε κἄν ἐφίλησε τὴν Σιδύλλαν, ἂν καὶ τὸ ἐπεθύμει τὰ μέγιστα. Μειδιῶσα μόνον πρὸς αὐτὴν ὅσον ἡδύνατο γλυκύτερον, τὴν παρέλαβεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐπὶ τῇ πάντοτε εὐπροσδέκτῳ εἰς τὰ παιδιά προφάσει νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸ ἀνοιγμὰ τῶν κιβωτίων. Καὶ τῷ ἄντι ἡ μίς Ὀνέιλ ἐξέβαλε πρῶτον εἰς τὸ φῶς τὴν πενιχρὰν τῆς προῖκα, κατατάξασα ἔπειτα εὐμεθόδως αὐτὴν εἰς τὰς ἱματιοθήκας. Κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τῆς κατατάξεως ταύτης, μὴ διαρκέσασαν ἄλλως τε πολὺ, ἡ Σιδύλλα, ὀρθία ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ τὸ μέτωπον ἔμφροντι, παρατήρει ἐν σιγῇ καὶ οὐχὶ ἄνευ καταφρονήσεως, τοὺς δρόμους τῆς πολυπραγμονούσης μίς Ὀνέιλ, ἥτις τῇ ἐφαίνετο ὅτι ὑπὲρ τὸ δέον ἐκοπίαζε διὰ μικρὰ πράγματα· ἀλλὰ τὸ ὠραῖόν της πρόσωπον ἐπλατύνθη καὶ ἐνελάμφθη μετ' ὀλίγον ὑπὸ ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος, ὅταν εἶδεν ἐξερχόμενα ἀλληλοδιαδόχως τοῦ κύτους ἐνὸς κιβωτίου τὸ βοτανολόγιον τῆς μίς Ὀνέιλ, ἔπειτα τὸ πυξίδιον, τὰς γραπρίδας καὶ τὸν ὀκρίβαντα, καὶ τέλος ἡμίσειαν δωδεκάδα πινάκων, ἔργον τῆς μίς Ὀνέιλ. Αἱ ἐρωτήσεις τοῦ παιδίου ἤρξαντο τότε ζωηραὶ καὶ πυκναὶ· ἀλλὰ διεκόπησαν αἰφνης ἐνώπιον θαύματος λαμπροτέρου καὶ μυστηριωδεστέρου ἔτι, δηλαδὴ ἐνώπιον ἀρπυγῆς, ἣν ἡ ἱρλανδὴ ἐξῆγεν ἀπὸ τῆς θήκης· ὅτε δὲ ἡ μίς Ὀνέιλ, τοποθετήσασα ἐπὶ τῆς χρυσεῆς βάσεως τὸ ὄργανον, ἔκρινεν εὐλογον νὰ πλήξῃ τὰς χορδὰς αὐτοῦ μεθ' ὕφους ῥεμβώδους, ὃ ἐνθουσιασμοῦς τῆς Σιδύλλης πρὸς τὴν θαυμασίαν ξένην ὑπερέβη πᾶν ὄριον.

— Θὰ μὲ διδάξῃς ὅ,τι εἰςέυρεις, μίς Ὀνέιλ.

— Ὅλα, βέβαια, ἀγαπητή μου.

— Θὰ γνωρίζω, καθὼς σὺ, τὸ ὄνομα ὧν τῶν ἀνθέων ;

— Ὅλων, κόρη μου.

— Θὰ παίζω αὐτὸ τὸ ὠραῖον ὄργανον, καθὼς οἱ ἄγγελοι ;

— Καθὼς οἱ ἄγγελοι.

— Καὶ θὰ ζωγραφῶ πίνακας ὡς τοὺς εἰδικούς σου ;

— Βεβαιότατα, ἐλπίζω μάλιστα καὶ καλλιτέρους.

— Ἀδύνατον, μίς Ὀνέιλ, διότι οἱ ἰδιοὶ σου εἶναι θαυμαστοί.

Καὶ ἀποδεικνύουσα εὐθὺς τὸν εὐλαβὴ θαυμασμόν της πρὸς τὴν παιδαγωγὸν, ἡ Σιδύλλα ἔσπευσε νὰ

τῇ ὑπηρεσίᾳ εἰς ὅ,τι ἀπῆται ἡ περίστασις. Ἐβόηθησεν αὐτῇ εἰς τὴν τακτοποίησιν καὶ τὴν κατάταξιν ὅλου τοῦ πλοῦτος ἐν τῷ δωματίῳ, καὶ, ἐλθοῦσας τῆς ὥρας νὰ κρεμάσωσι τοὺς πίνακας, ἡ Σιβύλλα ἀναβᾶσα ἐπὶ μιᾶς ἑδρας, προσέφερε τὰ καρφία εἰς τὴν μὲς Ὀνείλ. Οἱ πίνακες οὗτοι, ἐν παρενθέσει, καὶ τοὶ μὴ ὄντες τόσῳ θαυμάσιοι ὅσον ἐφαίνοντο εἰς τὴν Σιβύλλαν, εἶχον ἱκανὴν ἀξίαν, ἰδίως διὰ τὸ αἶσθημα καὶ τὸν χρωματισμόν· ἀλλ' εἶχον μονοτονίαν τινὰ ἐν τῇ συνθέσει· διότι σχεδὸν πάντες, παρίστασαν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, μετὰ ἐλαφροτάτων διαφορῶν, ὡς ἄλλως τε ἐνεδείκνυνον αἱ τῷ ὄντι περιτταὶ ἐπιγραφαὶ, τὰς ὁποίας ἡ μετριόφρων μὲς Ὀνείλ ἐκρίνε φρόνιμον νὰ χαράξῃ ἐπὶ τῶν πλαισίων *Θέα Λίμνης ἐπὶ τὸ φῶς τῆς σελήνης* (ὑπὸ τῆς μὲς Ὀνείλ). — *Ἡ σελήνη ἀνατέλλουσα ἐπερίτω Λίμνης* (ὑπὸ τῆς μὲς Ὀνείλ). — *Λίμνη. Ἀποτέλεσμα τῆς λήψεως τῆς σελήνης* (ὑπὸ τῆς μὲς Ὀνείλ) κλπ.

Ἡ ἱρλανδὴ, τελειώσασα τὸ ἔργον τοῦτο βοηθοῦσας τῆς μικρᾶς καὶ ὑπηρετικῆς φίλης αὐτῆς, ἔλαβεν ἐκ τοῦ κύτους τοῦ κιβωτίου τελευταῖον πίνακα ἐπιμελῶς τετυλιγμένον ἐν θήκῃ ἐκ κηρωτοῦ πανίου.

— Αὐτὸς, φίλη μου, δὲν εἶναι εἰδικόν μου ἔργον, εἶναι τελευταῖον ἐνθύμημα τῆς νέας κόρης, ἥτις πρὸ σοῦ ὑπῆρξεν ἡ μόνη μου μαθήτρια. Εἰργάσθη κρυφίως εἰς αὐτὸν ὅλον τὸν μῆνα τὸν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, καὶ, ὅτε μοὶ τὸν παρέδωκε, μὲ παρεκάλεσε νὰ μὴ τὸν ἀνοίξω πρὶν ἢ φθάσω εἰς τὴν νέαν μου θέσιν. Ὁμολογῶ λοιπὸν, φίλη μου, ὅτι μετὰ συγκινήσεως ἀποσπῶ τὸ περικάλυμμα τοῦτο.

Τὸ περικάλυμμα ἀπεσπάσθη τῷ ὄντι ὑπὸ τριμύτης χειρός. Ὁ δὲ πίναξ, ἐφ' οὗ ἡ μὲς Ὀνείλ προσήλωσεν εὐθὺς τὸ ἀνυπόμονον βλέμμα, πρὶς τὴν λίμνην, πράσινον μῆλου χρῶμα ἔχουσαν καὶ ἰσχυρῶς φωτιζομένην ὑπὸ παμμεγέθους σελήνης, ἐν μέσῃ δὲ τῇ λίμνῃ ἐν κοιτίδι ἐπιπλεούσῃ, ὡς ἡ τοῦ Μωϋσέως, παιδίον, οὗ τινος οἱ χαρακτῆρες γεγελοιογραφημένοι παρῆχον ἀγροῖκον ὁμοιότητα πρὸς τοὺς τῆς μὲς Ὀνείλ. Ἐπὶ δὲ τοῦ πλαισίου ἀνεγινώσκατο· *Γέννησις τῆς μὲς Ὀνείλ ἐπὶ Λίμνης. Ἀποτέλεσμα τῆς λήψεως τῆς σελήνης*.

Ἡ μαθήτρια τῆς μὲς Ὀνείλ, νεᾶνις προφανῶς εἰς τὴν εὐθυμίαν ἐκδοτος, ἐνόμισεν εὐφροέστατον, νοστιμώτατον καὶ εὐχαριστότατον νὰ καταλίπῃ ἀντὶ ἀσπασμοῦ εἰς τὴν διδάσκαλόν της τὸν δηκτικὸν τοῦτον ὑπαινιγμὸν εἰς τὰς ζωγραφικὰς προτιμήσεις αὐτῆς. Δυστυχῶς ὁμοῦς ἡ μὲς Ὀνείλ δὲν ἐκρίνε ὅπως ἡ μαθήτρια αὐτῆς, διότι ἐτάκη εἰς δάκρυα καὶ ὀλοφυρομένη ἔπεσεν ἐπὶ τινος ἑδρας.

— ὦ! εἶπε, ποία σκληρότης! Εἶναι λοιπὸν ἀληθές, . . . μάτην ἐκοπίασα, . . . δὲν ἔχει καρδίαν, . . . Ὀχι, δὲν ἔχει! . . . Ἄ! πόσον λυποῦμαι! . . . Δὲν δύνασαι νὰ τὸ ἀνοήσης, παλαίπωρος φίλη μου, ἐξῆκα-

λούθησε σφίγγουσα μετ' ἀνησυχίας τὰς χεῖρας τῆς Σιβύλλης, ἥτις τῷ ὄντι δὲν ἐνόει μὲν ἀλλὰ τὴν παρητήρει μετὰ συμπαθοῦς συγκινήσεως· ἰδοὺ σὲ τὸ ἐξηγῶ αὐτὴν τὴν νέαν τὴν ἀνέθρεψα, τὴν περιποιήθην, τὴν ἐθώπευσα ἐπὶ δέκα ἔτη, ὡς ἄνθος ἀγαπητόν. ἐπὶ δέκα ἔτη ὑπῆρξεν νόκτα καὶ ἡμέραν ἡ ζωὴ μου, ἡ λατρεία μου, τὸ πάθος μου . . . Διὰ νὰ μὴ τὴν ἐγκαταλίπω, προέτεινα νὰ γένω ὑπηρετικὴ αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων της! . . . Καὶ ὁμοῦς ἡ τελευταία της σκέψις, ἡ τελευταία της λέξις, εἶναι περίγελως, σκληρότης, ὕβρις! . . . Δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς τί ὑποφέρω, ἀδύνατον, . . . ἀδύνατον! Φαντάσου ὅτι εἰμαι μόνη εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, πλέον μόνη παρὰ πᾶσαν ἄλλην, διότι εἰμαι ἄσχημος καὶ δύσμορφος, καὶ καταδικάζομαι ὡς ἐκ τούτου νὰ μένω πάντοτε χωρὶς ἄνδρα, χωρὶς παιδίαν! . . . Καὶ ὁμοῦς θὰ ἦμην τόσον καλὴ μήτηρ, Σιβύλλα, τόσον τρυφερὰ μήτηρ! . . . Τὸ εἰξέει κάλλιστα ἐκείνη, ἐκείνη ἡ ἀθλία, τὴν ὁποίαν ἠγάπησα περισσότερον τῆς μητρὸς της. Καὶ τώρα, . . . μοῦ σπαράσσει τὴν καρδίαν!

Καὶ ἡ ταλαίπωρος κόρη ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖράς της.

— Μὴ κλαίης, μὲς Ὀνείλ, εἶπεν ἡ Σιβύλλα, λαβοῦσα τὰς χεῖρας αὐτῆς· δὲν θὰ μείνης πλέον μόνη. Ἡ μήτηρ μου εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ τὴν ἀντικαταστήσῃς θέλεις;

— ὦ! Θεέ μου! ἀγαπητὴ κόρη! εἶπεν ὀλολύζουσα ἡ μὲς Ὀνείλ.

— Δὲν θὰ χωρισθῶμεν ποτὲ, μὲς Ὀνείλ.

— Ὁχι, ὅχι, ποτέ.

— Πῶς ὀνομάζεσαι, μὲς Ὀνείλ.

— Αὐγούστα Μαίρυ, ἐψιθύρισεν ἡ μὲς Ὀνείλ μετὰ τῶν δακρύων της.

— Λοιπὸν, Αὐγούστα Μαίρυ, δὲν θὰ χωρισθῶμεν ποτέ.

Ἡ μὲς Ὀνείλ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ· ἤρπασε δὲ τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς, καὶ, σφίγγουσα σπασμωδῶς ἐπὶ τῆς καρδίας της, κατεκάλυψεν αὐτὸ διὰ δακρύων καὶ θωπειῶν.

Ἡ τροφὸς κατέλαβεν αὐτὰς εἰς τὴν θέσιν ταύτην.

— Κυρία Σιβύλλα, σὲ ζητοῦν εἰς τὴν αἴθουσαν, εἶπε ζηρῶς.

Ἡ Σιβύλλα ἠκολούθησε τὴν τροφόν, ἀλλ' οὐχὶ μὴ πέμψασα, πρὶν ἢ ἐξέλθῃ, τελευταῖον φίλημα, πρὸς τὴν φίλην της.

— Τὰ ῥμᾶτια σου εἶναι κόκκινα, Σιβύλλα . . . Τί ἔτρεξε λοιπὸν; εἶπεν ὁ μαρκήσιος ἰδὼν εἰσελθοῦσαν τὴν Σιβύλλαν.

— Ἐκλαυσα μὲ τὴν μὲς Ὀνείλ. Ἡ μαθήτριά της, ἡ ἄλλη, τὴν ἐπαίξε ἐν ἄσχημον παιγνίδι. Διὰ τοῦτο λυπεῖται πολὺ· ἀλλὰ τὴν παρηγόρησα ὑποσχεθεῖσα νὰ εἰμαι κόρη της καὶ νὰ μὴ τὴν ἀφήσω ποτέ.

— Θαυμάσια! εἶπεν ὁ μαρκήσιος· μόνον αὐτὸ μᾶς ἔλλειπε! Πρέπει νὰ ἀφήσῃς αὐτὴν τὴν ἰδέαν, ἀγαπητόν μου τέκνον· ἀπρόοπτος περίστασις μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἀποπέμψωμεν τὴν μίς Ὀνείλ.

— Δὲν θὰ τὸ κάμῃς, πάππε, σὲ παρακαλῶ. Θὰ ἀποθάνῃ τότε. Συλλογίσου ὅτι εἶναι μόνη εἰς τὸν κόσμον, ἄσχημος καὶ δύσμορφος, Δὲν θὰ τὸ κάμῃς. Ἄλλως τε τὴν ἀγαπῶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ νομίζω ὅτι καὶ ἐγὼ θὰ ἀποθάνω.

— Ἰθαίᾳ! Ὡς πηγαίνομεν, καλλίτερα! ὑπέλαβεν ὁ μαρκήσιος. Λυποῦμαι ὅσον καὶ σὺ, κόρη μου, ἐξηκολούθησεν· ἀλλὰ δυστυχῶς ἀδύνατον νὰ διστάσωμεν. Ἐμάθομεν ὅτι ἡ μίς Ὀνείλ ἀνήκει εἰς τὴν θρησκείαν τῶν διαμαρτυρουμένων, θρησκείαν ψευδῆ καὶ κακὴν.

— Δὲν εἴμπορῶ νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ μίς Ὀνείλ ἔχει κακὴν θρησκείαν, πάππε μου· ἔσο βέβαιος ὅτι εἶναι ψεῦμα. Διότι ἔχει πολλὰ καλὴν καρδίαν, καὶ παίζει ἄρπαν ὡς ἡ ἁγία Καικιλία.

— Δὲν πρόκειται περὶ ἄρπας, εἶπε μετ' ὀλίγης ἀνυπομονησίας ὁ μαρκήσιος· σ' ἐπαναλαμβάνω, καὶ πρέπει νὰ μὲ πιστεύσῃς, ὅτι ἡ μίς Ὀνείλ ἂν καὶ ἔχει πολλὰς ἀρετὰς, καίτοι δυστυχῶς ἐκτὸς τῆς θρησκείας ἡμῶν.

— Αἱ λοιπὸν, πρέπει νὰ τὴν διδάξωμεν αὐτὴν, πάππε. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ᾔνοιε εὐγνώμων. Ὁ ἐφημέριος θὰ τὴν διδάξῃ. Ἀλήθεια, ἀγαπητέ μου ἐφημέριε;

Ὁ ἐφημέριος ἐκινεῖτο ἐπὶ τῆς ἑδρας του.

— Ἄλλως τε, ὑπέλαβεν ἡ Σιδύλλα, περιπτύξασα διὰ τῶν δύο βραχιόνων τῆς τὸν λαιμὸν τοῦ πάππου τῆς, θὰ πεισθῇ κάλλιστα, ζῶσα πλησίον σου, ὅτι ἡ θρησκεία σου εἶναι καλλιτέρα, θὰ πεισθῇ, πάππε! Σὲ ὀρκίζομαι θὰ πεισθῇ.

— Ἄρες με, ἄρες με λοιπὸν, ἐμορμύρισεν ὁ ταλαίπωρος μαρκήσιος, ρίψας δειλὸν βλέμμα πρὸς τὸν ἐφημέριον.

— Ὁ Θεὸς, κύριε μαρκήσιε, εἶπεν ὁ ἐφημέριος στενάζας καὶ μειδιάσας, βάλλει ἐνίοτε τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸ στόμα τῶν παιδίων, τὸ γνωρίζετε.

Ὁ μαρκήσιος ἐπελάβετο τοῦ κλάδου τούτου τῆς σωτηρίας.

— Μὴ ἐπιμένης, πάτερ ἄγιε, εἶπε· βλέπεις τὴν ἀδυναμίαν μου διὰ τὴν ταλαίπωρον αὐτὴν· ἀκόμη μίαν λέξιν καὶ τὴν κρατῶ.

— Εἴμποροῦμεν πάντοτε νὰ δοκιμάσωμεν, εἶπεν ὁ ἐφημέριος, ἐπὶ τινι κειρὸν.

— Μένει μένει! ἀνέκραξεν ἡ Σιδύλλα. Εὐχαριστῶ ἐφημέριε! εὐχαριστῶ, πάππε.

Καὶ ὤρμησεν ἔξω τῆς αἰθούσης. Ἀνεκάλεσαν μὲν αὐτὴν, ἀλλ' ἀσθενῶς. Ἐκείνη δὲ εὕρισκετο ἤδη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μίς Ὀνείλ, μαθούσης οὕτως ἐν ταύτῃ καὶ τὸν κίνδυνον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς ὑπὸ

τῆς γλυκείας φωνῆς τοῦ ἀγγέλου, ὅστις τὴν ἐκάλυψε διὰ τῶν πτερῶν του.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΛΕΣΧΗΝΕΙΑΙ.

Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν, μετὰ παραδόξου ἀφθονίας γεννῶνται καὶ μετὰ πρωτοφανοῦς πολυτελείας ἐκδίδονται καὶ ἐκτυποῦνται βιβλία διδάσκοντα ἡμᾶς καὶ τέρποντα τὴν νεολαίαν· διὰ τοῦτο δὲ κυρίως ὁ Γάλλος καὶ ὁ Ἀγγλος, τὸ πέμπτον ἢ ἕκτον τῆς ἡλικίας ἔτος ἄγων, καὶ τὴν μυθολογίαν γνωρίζει καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν τε ἀρχαίων ἑθνῶν καὶ τῆς ἰδίας πατρίδος καὶ φυσικῆς ἱστορίας γνώσεις τινὰς κέκτηται εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ ἡρμοσμένας, κενταυμένης τῆς παριεργείας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ ὠραίων εἰκόνων, ἃς ἐν τοῖς δωρουμένοις αὐτῷ βιβλίοις βλέπει· ἔτι δὲ καὶ παίζων διδάσκεται ὑπὸ τῶν γονέων ἐν μουσεῖοις, κήποις, ἐκθέσεσιν, ζωοτροφείοις. Ἐν Ἑλλάδι ὅμως ὅπου οὔτε μουσεῖα ἔχομεν, οὔτε ἐκθέσεις, οὔτε ζωοτροφεία, πρόσθε δὲ οὔτε κήπους δημοσίους· ὅπου οἱ γονεῖς οὐδόλως φροντίζουν νὰ διδάξωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐκ τῶν ἐνόντων, συνεξερχόμενοι εἰς διδασκαλικοὺς περιπάτους, ἀναβαίνοντες εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἐπισκεπτόμενοι τὸ Θησαῖον ἢ τὰ ἀνασκαπτόμενα ἀρχαῖα καὶ ἐξηγοῦντες τερπνότερον τὰ μνημεῖα τῶν πατέρων εἰς τοὺς ἀπογόνους· ἀλλ' οἱ μὲν πλείστα, αὐτοὶ ἀγνοοῦσι ταῦτα πάντα, οἱ δὲ καὶ γινώσκοντες περὶ ἄλλων μεριμνῶσι καὶ περὶ τὴν αἰώνιαν πολιτικὴν τυρβάζουσι, ἀφέντες τὰ τέκνα εἰς τὴν διοίκησιν ἀμαθῶν τροφῶν καὶ ἐπιμελητριῶν, ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ ὑπάρχωσι τερπνὰ βιβλία πρὸς χρῆσιν τῶν παιδίων, οἵτινες, ἂν' ἐξεληθόντες τοῦ σχολείου, κατὰ τοὺς δρόμους ποιῶνται τοὺς περιπάτους ἢ ἐν ταῖς αὐλαῖς παίζουν βόλους.

Καὶ ἐννοοῦσι μὲν πάντες παρ' ἡμῖν τὴν ἀνάγκην ταιούτων βιβλίων, ἀλλὰ, κατὰ τὸ σύνθημα τοῖς Ἕλλησι, πομφόλυξ ἦν καὶ διαρβάνη, κενὸς λόγος καὶ ἀπέπτη· οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐχόντων τέκνα πλουσίων ἠρώτησέ ποτε, μετὰ τὸ μεμφυμοιρῶν, ἂν ὁ εἰς τὰ γράμματα ἐν Ἑλλάδι ἀσχολούμενος ἔχῃ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς μετάφρασιν ἢ συγγραφὴν καὶ ἐκτύπωσιν βιβλίου παιδικοῦ χρήματα, ἐν ᾧ μόλις ἀποζῇ, τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἐν ἰδρωτί καρδαίνων. Λέγομεν δὲ οὐδεὶς, διότι εἰς ἡ δύο, ἐν μεγάλῳ ἔθνει, οἷον τὸ Ἑλληνικὸν ἅπαν, εἶναι ρανὶς ὕδατος εἰς ἄμμον διψάλεον χυθείσα. Εἶδομεν τῷ ἐντι προχθὲς φιλόμουσον Ἑλληγίδεα δαπανῶσαν τὰ περισσεύματα τοῦ ἀρ-